UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

Dipòsit digital de documents de la UAB

This is the **published version** of the bachelor thesis:

Carrasco Jiménez, Ana Huifen. *Anàlisi i interpretació de la pròpia pràctica mitjançant l'observació sistemàtica : proposta d'intervenció a un grup d'I5 a l'Escola Xarau*. Treball de Final de Grau (Universitat Autònoma de Barcelona), 2026 (Educació Infantil). 52 pàg.

This version is available at https://ddd.uab.cat/record/336476

under the terms of the BY-SA license.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

Anàlisi i interpretació de la pròpia pràctica mitjançant l'observació sistemàtica: proposta d'intervenció a un grup d'I5 a l'Escola Xarau

Autora: Ana Huifen Carrasco Jiménez

Tipus de TFG: Intervenció

Data de lliurament: 01 de juny del 2026

Convocatòria ordinària del curs 2025-2026

Grau: Educació Infantil, Facultat de Ciències de l'Educació

Tutora: Tona Castell Escuer, Àrea de Mètodes d'Investigació i Diagnosi Educacional

RESUM

En l'àmbit de l'educació infantil, l'observació sistemàtica i la pràctica reflexiva esdevenen eines fonamentals per a la transformació i millora contínua de la identitat professional docent.

En aquesta línia, el present treball té com a objectiu analitzar i interpretar la intervenció pedagògica per identificar-ne els punts forts i els aspectes susceptibles de millora. Amb aquesta finalitat, es dissenya i s'implementa una proposta d'intervenció basada en cinc sessions de literatura infantil en un grup d'I5 a l'Escola Xarau.

L'estudi s'articula a través de la metodologia qualitativa de l'observació sistemàtica que, a partir del model de formació docent entre iguals i l'ús d'instruments d'observació i de registre, permet recollir evidències per reflexionar sobre la pràctica educativa.

Paraules clau: educació infantil; observació sistemàtica; formació docent entre iguals; pràctica reflexiva; literatura infantil.

RESUMEN

En el ámbito de la educación infantil, la observación sistemática y la práctica reflexiva acontecen herramientas fundamentales para la transformación y mejora continua de la identidad profesional docente.

En esta línea, el presente trabajo tiene como objetivo analizar e interpretar la intervención pedagógica para identificar los puntos fuertes y los aspectos susceptibles de mejora. Con cuyo objeto, se diseña y se implementa una propuesta de intervención basada en cinco sesiones de literatura infantil en un grupo de I5 en la Escuela Xarau.

El estudio se articula a través de la metodología cualitativa de la observación sistemática que, a partir del modelo de formación docente entre iguales y el uso de instrumentos de observación y de registro, permite recoger evidencias para reflexionar sobre la práctica educativa.

Palabras clave: educación infantil; observación sistemática; formación docente entre iguales; práctica reflexiva; literatura infantil.

ABSTRACT

In the field of early childhood education, systematic observation and reflective practice become fundamental tools for the transformation and continuous improvement of the professional teaching identity.

In this line, the present work aims to analyze and interpret pedagogical intervention to identify its strengths and aspects susceptible to improvement. To this end, an intervention proposal based on five children's literature sessions in an I5 group at the Xarau School is designed and implemented.

The study is articulated through the qualitative methodology of systematic observation that, based on the model of peer teacher training and the use of observation and registration instruments, allows to collect evidence to reflect on educational practice.

Key words: early child education; systematic observation; peer teacher training; reflective practice; children's literature.

AGRAÏMENTS

En primer lloc, voldria agrair a la meva tutora del Treball de Fi de Grau, Tona Castell Escuer, per la seva orientació, assessorament i acompanyament al llarg de tot aquest procés. Els seus consells, la seva expertesa i el seu rigor acadèmic han estat fonamentals per portar a terme aquest treball i per créixer com a futura docent.

A la meva família, per ser el meu suport més incondicional. Gràcies per la vostra paciència, pels vostres ànims en els moments d'incertesa i per haver confiat en mi des del primer dia d'aquesta etapa universitària.

Finalment, als meus amics i amigues, tant als de sempre com als que he fet durant el grau. Gràcies pels moments compartits, pel suport i per haver fet d'aquests anys una experiència única. Sense tots i totes vosaltres aquest camí no hauria estat el mateix.

ÍNDEX

1. PLANTEJAMENT 6

2. OBJECTIUS 8

3. CONTEXTUALITZACIÓ 8

3.1. El grup classe 9

4. FONAMENTACIÓ TEÒRICA 9

4.1. L'observació en el context de l'educació infantil 9

4.2. Aplicació del sistema observacional a l'educació infantil 11

4.3. Importància de la literatura infantil 12

4.4. Criteris per a la selecció de llibres 13

5. METODOLOGIA 14

6. DISSENY DE LA INTERVENCIÓ 15

7. PROCÉS D'INTERVENCIÓ 16

7.1. Recollida de dades 16

7.2. Anàlisi i interpretació de la recollida de dades 17

8. RESULTATS 20

8.1. Punts forts i propostes de millora respecte a la posada en pràctica 20

9. CONCLUSIONS 23

10. REFERÈNCIES 26

11. ANNEXOS 28

11.1. Annex 1: Objectius, competències específiques, eixos d'aprenentatge i sabers 28

11.2. Annex 2: Descripció de les sessions 29

11.2.1. Activitat 1: Ens tractem bé 29

11.2.2. Activitat 2: Shhh Tenim Un Pla 30

11.2.3. Activitat 3: Deu mestres deliciosos 31

11.2.4. Activitat 4: Ho vull tot 32

11.2.5. Activitat 5: L'ou de l'eriçó 33

11.3. Annex 3: Cronograma 34

11.4. Annex 4: Graelles d'observació 35

11.4.1. Graelles d'observació de l'activitat 1 37

11.4.2. Graelles d'observació de l'activitat 2 39

11.4.3. Graelles d'observació de l'activitat 3 41

11.4.4. Graelles d'observació de l'activitat 4 43

11.4.5. Graelles d'observació de l'activitat 5 45

11.5. Annex 5: Transcripció de les sessions 47

11.5.1. Transcripció de l'activitat 1 47

11.5.2. Transcripció de l'activitat 2 48

11.5.3. Transcripció de l'activitat 3 49

11.5.4. Transcripció de l'activitat 4 50

11.5.5. Transcripció de l'activitat 5 50

11.6. Annex 6: Certificat d'assoliment del curs "Eines i recursos per realitzar el teu TFG en Educació" 51

1. PLANTEJAMENT

L'observació és una eina fonamental dintre de l'àmbit educatiu, especialment a l'etapa d'educació infantil, ja que permet recollir informació rellevant sobre els infants i sobre la pròpia pràctica educativa. A partir de l'observació, el docent pot avaluar i investigar amb la finalitat de millorar els processos d'ensenyament i aprenentatge.

D'una banda, segons el DECRET 21/2023 (p. 14), l'observació permet fer una avaluació global, contínua i formativa del procés d'aprenentatge dels infants, tenint present el nivell de desenvolupament de les competències específiques i el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Al mateix temps, també permet avaluar la pròpia pràctica docent des d'una doble via: interna, mitjançant una autoavaluació i externa, a través de la mirada d'altres professionals.

D'altra banda, l'observació és un instrument clau per identificar diferents aspectes importants de la realitat educativa, com ara els processos i les situacions que es donen a l'aula, el desenvolupament cognitiu, psicològic i motor dels infants, possibles dificultats d'aprenentatge…

Així doncs, l'observació també serveix per investigar amb la finalitat d'analitzar la pròpia pràctica per millorar els processos i els entorns d'aprenentatge, innovar en els mètodes d'ensenyament i perfeccionar la pràctica docent, utilitzant l'observació com una eina de reflexió i millora (adaptat de María Tomé Fernández, M., 2019, p. 20).

Aquest treball de fi de grau sorgeix del desig de fer servir l'observació com a eina d'aprenentatge docent. Amb aquest TFG es pretén analitzar, interpretar i reflexionar sobre la pròpia pràctica educativa a través d'uns criteris d'avaluació a partir d'una proposta d'intervenció educativa basada en la literatura infantil i la posterior conversa amb els infants. En aquest sentit, la pregunta d'investigació que orienta el desenvolupament d'aquest treball és la següent: *com l'anàlisi i la interpretació de l'observació sistemàtica de la pròpia pràctica docent permet identificar fortaleses i aspectes de millora?*

S'implementa una observació sistemàtica, indirecta i reflexiva de la pràctica docent. L'objecte principal d'observació no se centra en la resposta dels infants, sinó en la pròpia actuació com a mestra durant les sessions literàries que es desenvolupen amb un grup d'infants d'I5.

Aquesta observació compleix els requisits propis d'una observació sistemàtica, ja que es realitza a partir d'una planificació prèvia i d'uns criteris definits prèviament. En primer lloc, es delimita l'objecte

d'observació de la pràctica docent i, en segon lloc, s'estableixen indicadors d'observació que orientaran l'anàlisi de les sessions i permetran recollir informació de manera ordenada.

El procés compta amb el suport de la tutora, que enregistra les sessions en vídeo i aporta la seva visió externa. Aquests registres audiovisuals permeten dur a terme l'anàlisi i la interpretació, seguides de la reflexió sobre la pròpia pràctica educativa a fi d'identificar fortaleses i punts de millora de cara al futur amb perspectiva, afavorint una mirada més conscient i crítica sobre la pràctica docent i esdevenint com una eina fonamental d'aprenentatge i desenvolupament professional.

De manera que, per desenvolupar la intervenció educativa plantejada de manera acurada, l'estructura d'aquest treball és la següent: la presentació dels objectius a assolir; la contextualització del centre educatiu i del grup on es desenvolupa la pràctica educativa; la fonamentació teòrica, en la qual es realitza una revisió bibliogràfica per aprofundir en el concepte d'observació, així com per valorar la importància de la literatura infantil i els criteris per a la selecció de llibres; la metodologia que segueix el treball; el disseny de la intervenció; el procés d'intervenció; l'anàlisi i la reflexió dels resultats obtinguts sobre l'objecte d'observació; i finalment, s'exposen les conclusions a les quals s'ha arribat, considerant l'assoliment dels objectius proposats. També s'inclouen uns annexos, en els quals apareixen els propòsits i disseny del projecte d'intervenció, les graelles d'observació de la pràctica docent i les transcripcions de les sessions.

Com a futura professional, aquesta manera d'enfocar aquest treball és molt significativa atès que proporciona una oportunitat real d'intervenció i de posar en pràctica les pròpies habilitats com a mestra. L'ús de l'observació permet reflexionar de manera conscient sobre la meva pràctica docent, identificar-ne els punts forts i detectar aquells aspectes susceptibles de millora.

A més, analitzar i comprendre la pròpia actuació docent ajuda a construir una visió més àmplia i profunda del que implica ser mestra. En aquest procés, la col·laboració amb la tutora de l'aula esdevé un element clau, ja que la seva mirada externa enriqueix l'anàlisi i afavoreix un desenvolupament professional compartit.

En aquest sentit, aquest TFG es vincula directament amb competències pròpies d'Educació Infantil, com ara en la necessitat de comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per reflexionar sobre la pràctica i la realitat educativa i contribuir a la innovació i la millora. Al mateix temps, aquest procés permet aplicar el domini de tècniques d'observació i registre, abordant l'anàlisi de camp a través de la metodologia observacional i utilitzant tecnologies de la informació, documentació i recursos audiovisuals. A més, el treball també implica aplicar l'anàlisi de les dades

obtingudes, comprendre la realitat i elaborar unes conclusions orientades a identificar les fortaleses i els aspectes de millora de l'actuació docent. No obstant això, atès que el projecte d'intervenció es basa en la literatura, també cal tenir present l'aplicació de la formació literària infantil rebuda durant el grau.

2. OBJECTIUS

Pel que fa als objectius d'aquest TFG, partint del plantejament esmentat anteriorment, s'han establert uns objectius a assolir durant el desenvolupament d'aquest treball de fi de grau. Així doncs, l'objectiu general és el següent:

- Identificar fortaleses i aspectes de millora de la pròpia pràctica mitjançant l'anàlisi i la interpretació de l'observació sistemàtica.

Seguidament, respecte als objectius específics, aquests estan plantejats al voltant de l'objectiu principal i són els següents:

- Dissenyar i posar en pràctica un projecte d'intervenció basat en la literatura infantil.
- Establir uns criteris d'observació òptims per a l'avaluació posterior.
- Analitzar, interpretar i reflexionar sobre la pròpia pràctica educativa.

3. CONTEXTUALITZACIÓ

El centre educatiu on es durà a terme la proposta és l'Escola Xarau de Cerdanyola del Vallès, situat a la comarca del Vallès Occidental, concretament al carrer de Santa Anna.

Es troba dins d'un entorn residencial que ha tingut diversos canvis urbanístics i socials al llarg dels anys, els quals han influït en la configuració del centre i en el perfil de les famílies dels infants que hi assisteixen. El centre, amb una trajectòria de més de quaranta anys d'existència, es va inaugurar com una escola de dues línies, però atès el descens de la natalitat, l'escola va reduir les ràtios i, progressivament, es va transformar en un centre d'una línia. Un altre factor que va influir en el perfil de les famílies fou la reorganització urbanística del barri, ja que inicialment es trobava a la perifèria de la ciutat i amb els canvis en l'estructura urbanística ha quedat integrada dins del barri de la Farigola. Aquest barri, majoritàriament, està habitat per famílies joves amb un nivell socioeconòmic mitjà i amb una gran implicació en l'educació dels seus fills/es.

Així doncs, l'Escola Xarau és un centre educatiu públic que atén infants i les seves famílies de dues etapes educatives; educació infantil i educació primària. Els infants s'organitzen en tres comunitats,

distribuïdes per edats, i en nou estances: la comunitat de petits (I3, I4, I5); la comunitat de mitjans (1r, 2n, 3r); i la comunitat de grans (4t, 5è, 6è).

3.1. El grup classe

El grup classe on es desenvoluparà aquesta proposta d'intervenció correspon a I5 i està format per vint infants. La llengua materna de la major part de l'alumnat és el castellà, tot i que alguns infants utilitzen el català com a llengua vehicular.

A trets generals, és un grup de tarannà alegre i dinàmic que, amb el treball previ de la tutora, s'aconsegueixen moments de calma i de concentració durant les propostes del dia a dia a l'aula. Pel que fa als ritmes d'aprenentatge, el grup presenta una gran diversitat, ja que els infants tenen diferents nivells de lectoescriptura, lògic matemàtic i psicomotriu. Aquest fet condiciona la manera com es plantegen les propostes d'aula i, a més, el grup compta amb tres infants amb NESE que requereixen una atenció individualitzada. Per aquest motiu, durant el desenvolupament de les rutines diàries, com a mínim, sempre hi ha dues professionals dins de l'aula, la tutora referent i la mestra d'educació especial.

Respecte a la relació del grup amb la literatura, setmanalment dedica un temps a la biblioteca de l'escola, espai en què la tutora de l'aula narra un llibre als infants i posteriorment obren un espai de conversa per tractar el tema principal de la història. Aquest moment forma part de la rutina del grup i afavoreix el contacte amb la literatura, així com el desenvolupament del gust per la lectura i de l'escolta activa.

4. FONAMENTACIÓ TEÒRICA

Com s'ha esmentat anteriorment, el focus d'aquest treball se centra en la realització d'una intervenció educativa basada en la literatura infantil i la seva anàlisi posterior, tant a través de les observacions de la tutora del grup com per mitjà d'un enregistrament audiovisual, tot seguint uns criteris d'avaluació que permetran observar els aspectes proposats.

4.1. L'observació en el context de l'educació infantil

Actualment, l'ensenyament es concep com una ciència pràctica d'indagació en la qual el mestre és considerat un professional que avalua, reflexiona i investiga sobre la seva pròpia pràctica (Sánchez Núñez, 2011, citat a Tomé Fernández, M., 2019, p. 22).

Perrenoud (citat a Morales i O'Leary, 2021, p. 28) assenyala que "L'autonomia i la responsabilitat d'un professional no s'entenen sense una gran capacitat de reflexionar en l'acció i sobre l'acció. Aquesta capacitat està a l'interior del desenvolupament permanent, segons la pròpia experiència, les competències i els coneixements professionals de cadascú". En aquest sentit, cal tenir present el que remarca la psicopedagoga María Tomé Fernández (2019, p. 22):

> *Un mestre reflexiu, observador, crític, investigador o innovador que desenvolupa la seva activitat en llocs contextualitzats i sotmesos a canvis constants es planteja preguntes sobre la seva pràctica diària: quines activitats són més adequades per a aquest grup d'alumnes?, com puc atendre la diversitat existent a la meva aula?, com gestiono els conflictes?, quina és la forma més adequada d'agrupar-los?, com organitzo l'espai?, com encurioseixo en els nens?*

Tal com esmenta María Tomé Fernández (2019, p. 22), el mestre és el principal mediador entre l'organització de l'ambient escolar i el desenvolupament de les capacitats de l'alumnat. El seu paper a l'aula d'Infantil és un dels elements més determinants de tot el procés educatiu, ja que és qui guiarà de manera directa l'aprenentatge del grup. En definitiva, el mestre d'educació infantil ha de tenir una actitud innovadora i creativa per aconseguir un aprenentatge significatiu en els seus alumnes; amb aquest fi, ha de reflexionar sobre la seva pròpia pràctica i buscar nous mètodes per treballar, oferir noves solucions als problemes quotidians, compartir experiències i projectes, analitzar la seva pròpia pràctica, i autoavaluar-se. Innovar consisteix a iniciar un procés de canvi orientat a la incorporació de novetats per generar millores en la realitat educativa.

La importància de l'observació, tant en la formació inicial com permanent del professorat, rau en el gran ventall de possibilitats que ofereix dins de l'àmbit educatiu. D'una banda, pot ser utilitzada com a mètode de recerca de les diferents realitats que es donen en el context escolar d'educació infantil. D'altra banda, funciona com a instrument o tècnica per obtenir informació sobre l'alumnat, tant del procés d'aprenentatge com de les seves actituds, problemes, etc. Així doncs, és una eina clau per autoavaluar-se la pròpia pràctica i trobar altres processos que permetin créixer professionalment (adaptat de María Tomé Fernández, 2019, p. 23).

En aquesta línia, Hernández i Soriano (1997, citat a Ounia, R. D., i Cala, V. C., 2025, p. 25) destaquen que la incorporació d'una observació sistemàtica i reflexiva en la pràctica docent implica activar el pensament crític, atès que es deixa de banda la figura del simple transmissor de coneixements per esdevenir en un professional que observa, interpreta, reflexiona, crea i transforma integrant l'observació en una lògica de millora constant.

4.2. Aplicació del sistema observacional a l'educació infantil

Segons O'Leary (2020, citat a Ounia, R. D., i Cala, V. C., 2025, p. 26), recentment han sorgit noves formes d'observació vinculades a la innovació educativa.

En primer lloc, es troba l'anomenada observació "mentoring" i "coaching", la qual fa referència a l'acompanyament professional i al diàleg reflexiu com a motor del desenvolupament docent, deixant enrere l'avaluació.

En segon lloc, es troba l'"observació entre iguals", la qual crea espais segurs i col·laboratius on els professionals comparteixen i pensen junts la pràctica educativa. Aquesta consisteix en parelles de docents, amb graus d'experiència similars, que s'observen mútuament la seva acció a l'aula, través d'instruments de recollida de la pràctica docent a l'aula per, posteriorment, oferir-se una retroalimentació constructiva mútua que permeti la reflexió i la concreció d'objectius de millora de la pràctica d'ambdós docents (Duran, Corcelles i Miquel, 2020, citat a Xarxa de Competències Bàsiques, 2021, p. 3).

En tercer lloc, el "model VEO (*Video Enhanced Observation*)" permet enregistrar en format vídeo i, d'aquesta manera, analitzar moments clau de la pròpia pràctica educativa, generant evidències visuals que enriqueixen la reflexió i la millora contínua.

En quart i darrer lloc, la renovació del mètode d'origen japonès *Lesson Study* proposa que els docents investiguin junts un repte de l'aula, planifiquin una sessió, observin com aprenen els infants i millorin la proposta de manera col·lectiva.

El segon mètode es vincula tant amb l'observació entre iguals que esmenta White (2003, citat a Magaña, C., i Hernández, E., 2015, p. 5) com amb el model de formació docent entre iguals que promou la Xarxa de Competències Bàsiques, impulsada pel Departament d'Educació. Aquesta es pot articular mitjançant dues tipologies de parelles: entre un mestre/a amb experiència i mestre/a novell, o bé entre dos mestres amb experiència. L'objectiu de la primera tipologia d'emparellament és ajudar els docents novells a desenvolupar habilitats d'ensenyament per mitjà de les observacions del mentor/a, així com de la seva pròpia reflexió a través de l'enregistrament.

Randall i Thornton (2001, citat a Magaña, C., i Hernández, E., 2015, p. 5) consideren que l'observació entre parelles és un avantatge de cara a la professió, i assenyalen que d'aquesta manera no cal que hi hagi un supervisor extern. Afirmen que aquest tipus d'observació garanteix un entorn més relaxat i de confiança, atès que es tracta de dos mestres que es coneixen entre si i que comparteixen un

mateix context professional, fet que facilita tant l'observació com l'aprenentatge mutu. Continuant amb això, Wragg (1994, citat a Magaña, C., i Hernández, E., 2015, p. 5) assenyala que aquest tipus d'observació es basa en la reciprocitat, ja que quan dos mestres col·laboren per observar analitzar la pràctica educativa, es genera un desenvolupament professional ric perquè implica reflexionar tant del rendiment del company/a com del propi rendiment.

En el marc del desenvolupament professional basat en la pràctica reflexiva, l'observació d'aula esdevé una de les estratègies amb més potencial formatiu, ja que permet analitzar la pràctica docent des d'una perspectiva crítica i conscient. A més, possibilita el pas d'un enfocament individual cap a un de col·lectiu, en tant que genera espais de reflexió compartida on es poden posar en comú preguntes, assoliments, dubtes, objectius, valors i problemàtiques comunes. Tal com assenyalen Morales i O'Leary (2021, p. 29), reflexionar sobre la pròpia pràctica a partir de l'observació d'aquesta i del diàleg amb un igual o amb un professional expert constitueix una eina clau per a la millora professional. Quan la finalitat de l'observació és la millora de la pràctica docent, aquesta es realitza preferentment entre iguals: docents amb un grau d'experiència similar que acorden un focus d'observació, s'observen mútuament la pràctica i es proporcionen suggeriments mutus des del respecte i la col·laboració professionals.

4.3. Importància de la literatura infantil

D'acord amb Julia Porras Arévalo (2011, p. 37), mestra d'educació primària, la literatura infantil és un dels pilars bàsics i fonamentals de l'educació en les primeres edats. En aquesta fase inicial de desenvolupament, els llibres constitueixen un recurs didàctic clau i una eina única i indispensable per a la formació i l'acompanyament dels infants en l'assimilació i el coneixement del món que els envolta.

La literatura infantil permet assolir una progressió lectora gràcies a les oportunitats que ofereixen els llibres. Aquesta progressió implica el coneixement progressiu de les estructures literàries, la familiarització amb una diversitat de gèneres, l'augment del vocabulari lingüístic i literari, i el desenvolupament del gust per la lectura. En aquest sentit, els llibres ofereixen respostes a les problemàtiques existencials dels infants i contribueixen positivament en el seu desenvolupament maduratiu (adaptat de Julia Porras Arévalo, 2011, p. 37 i Los beneficios, 2016, citat a Ospina, L. D. V., i Solarte, A. I. V., 2021, p. 131). Al mateix temps, la lectura esdevé en un element que impulsa el rendiment acadèmic i actua com un mencanisme de prevenció davant de possibles dificultats

d'aprenentatge i d'expressió (Los beneficios, 2016, citat a Ospina, L. D. V., i Solarte, A. I. V., 2021, p. 131).

A més, i tenint presents diversos autors com Julia Porras Arévalo (2011, p. 38) i Collilles, M., Juan, A., Roig, M. (2023, p. 6), la literatura infantil aporta un valor pedagògic molt enriquidor perquè afavoreix el desenvolupament del pensament simbòlic. A través de les històries, els infants s'endinsen en un altre espai-temps diferent de la realitat, fet que els permet comprendre que el món no es limita només a allò que veuen o viuen en el moment present. En aquest sentit, els llibres creen un pont entre la realitat i la ficció, atès que permeten anar i tornar del món fictici al món real. Aquest procés contribueix a una millor comprensió de l'entorn, afavoreix l'autoconeixement i ajuda els infants a diferenciar la fantasia de la vida quotidiana. D'altra banda, la literatura genera espais de vincle i de comunicació entre l'infant i l'adult que l'acompanya.

D'aquesta manera, la literatura contribueix al desenvolupament integral de l'infant, consolidant-se com un element essencial dins del procés educatiu en aquesta primera etapa.

4.4. Criteris per a la selecció de llibres

L'ús dels llibres a l'aula no ha de ser aleatori, sinó que ha de respondre a uns objectius educatius previs, els quals fomentin l'interès per la lectura i garanteixin una experiència literària accessible, enriquidora i completa. Alguns d'aquests objectius són enriquir el bagatge i els coneixements literaris de l'infant a través dels llibres i gèneres literaris, així com promoure l'interès de la lectura creant un hàbit lector.

L'escola té un gran impacte en els infants i ha de vetllar per la igualtat d'oportunitats. Atès que no tots infants que viuen la lectura des de casa, l'escola ha d'oferir oportunitats d'aprenentatge lectoescriptor i literari. Aquesta responsabilitat requereix, tal com reivindica Teresa Colomer (2003), una tasca de construcció d'un corpus per part del docent a partir de llibres que compleixin amb els criteris de selecció i les expectatives del mestre/a.

D'acord amb les aportacions d'autors com Teresa Colomer (2003) i Jardim, M. F. (2006), pel que fa a la selecció de llibres, és important considerar, en primer lloc, els aspectes materials, ja que la primera interacció de l'infant amb el llibre es produeix a través de les impressions visuals i tàctils. Elements com la coberta, la mida, el format, el pes, el gruix, la qualitat del paper, l'equilibri entre il·lustracions i text, i l'ús dels colors, poden atraure o dificultar l'interès de l'infant cap a la lectura.

Un altre aspecte important a valorar és la qualitat del text, el qual ha de ser adequat a la franja d'edat a la qual es dirigeix, ha d'utilitzar expressions senzilles i, al mateix temps, ser ric en continguts. El text ha de captar l'atenció dels infants i contribuir al desenvolupament del llenguatge i del pensament, afavorint així el seu desenvolupament verbal i cognitiu.

En darrer lloc, les il·lustracions han de ser coherents, tant amb la història com amb l'edat dels lectors. Aquestes han de permetre seguir el relat i ajudar l'infant a imaginar la situació narrada, fet que facilita la comprensió de la història de manera significativa.

5. METODOLOGIA

Tal com s'ha esmentat anteriorment, el present TFG s'emmarca en la modalitat d'intervenció educativa. Per aquest motiu, es parteix del disseny i la implementació d'una sèrie de sessions centrades en la literatura infantil amb un grup d'infants d'I5 amb una periodicitat d'un dia a la setmana a la biblioteca de l'escola.

Així i tot, el focus del treball no se centra en la intervenció amb els infants, sinó en l'anàlisi i la interpretació de la pràctica docent desenvolupada durant les sessions. Per tant, la recerca es basa en la metodologia qualitativa de l'observació sistemàtica. Aquest enfocament és el més adient perquè l'interès de l'estudi no resideix a quantificar dades, sinó a comprendre i descriure detalladament la realitat de l'aula mitjançant l'anàlisi i la interpretació de la pràctica educativa.

En aquest sentit, s'adopta el model de formació docent entre iguals que promou la Xarxa de Competències Bàsiques, impulsada pel Departament d'Educació. Aquest enfocament es basa a utilitzar la relació entre l'estudiant i la mestra com un ecosistema de reflexió compartida. Amb aquesta finalitat, la tutora enregistra en vídeo les sessions per facilitar l'anàlisi i la interpretació de la posada en pràctica, i al final de cada sessió aporta les seves observacions.

En coherència amb la metodologia qualitativa, per a l'anàlisi i la interpretació de la pràctica docent, es dissenyen uns criteris i indicadors d'observació concrets. Aquests permeten focalitzar l'observació de les sessions que es duen a terme i faciliten una anàlisi sistemàtica de la pròpia actuació docent, amb l'objectiu d'identificar punts forts i aspectes de millora en la conducció de les sessions de lectura, narració i/o representació de llibres i conversa literària. D'aquesta manera, es posa èmfasi en la manera de formular preguntes, gestionar la participació dels infants i afavorir la construcció de significat a partir dels textos.

Per a la recollida d'informació, s'utilitzen diversos instruments d'observació i registre que permeten analitzar la pràctica docent de manera rigorosa. En primer lloc, els enregistraments audiovisuals de les sessions, realitzats per la tutora de l'aula, constitueixen un instrument clau, ja que permeten recollir de manera fidel el desenvolupament de cada sessió. A partir d'aquests, es realitza la transcripció del que ha succeït, fet que facilita una anàlisi més detallada.

En segon lloc, les graelles d'observació dissenyades prèviament funcionen també com a instrument d'observació sistemàtica, ja que inclouen criteris i indicadors específics que orienten la mirada cap a aspectes concrets de la pràctica docent, com ara la formulació de preguntes, la gestió de la participació i l'organització del grup.

En tercer lloc, l'intercanvi d'opinions amb la tutora després de cada sessió esdevé un instrument important d'observació, que aporta una mirada externa i afavoreix un procés de reflexió compartida. Aquesta col·laboració enriqueix l'anàlisi i la interpretació de la intervenció realitzada i aporta rigor al procés d'elaboració de les graelles d'observació.

Cal destacar que els instruments de registre es presenten en annexos diferenciats, atesa la naturalesa i el procés d'elaboració de cadascun. D'una banda, les graelles d'observació corresponents, tant a la pràctica docent com a la resposta dels infants, es completen a partir d'un procés de reflexió conjunta entre la mestra i l'estudiant després de cada sessió. Aquestes recullen una mirada compartida que integra tant la perspectiva interna com l'externa de la intervenció, aportant així una anàlisi més rica i contrastada.

D'altra banda, les transcripcions dels enregistraments audiovisuals responen a un procés d'observació individual. Aquestes s'elaboren a partir de la revisió posterior dels vídeos de les sessions, en què l'estudiant analitza de manera detallada el desenvolupament de la pràctica docent i registra per escrit tot allò que ha succeït.

Per aquest motiu, ambdós instruments es presenten en annexos separats, ja que responen a processos d'observació diferents, un de caràcter compartit i un altre d'individual. Aquesta dualitat permet oferir una visió global de la pràctica docent.

6. DISSENY DE LA INTERVENCIÓ

El propòsit global d'aquesta intervenció és afavorir la comprensió de les històries i l'estructura narrativa, així com la participació activa dels infants, tant en la conversa literària i la formulació d'hipòtesis com, en alguns casos, en la mateixa narració del llibre. Així mateix, cada sessió s'ha

dissenyat amb una intencionalitat pedagògica en concret (consultar l'*Annex 1: Objectius, competències específiques, eixos d'aprenentatge i sabers*).

La intervenció s'ha dissenyat a partir d'una proposta de cinc sessions centrades en la lectura i/o representació de llibres i la posterior conversa literària amb un grup d'infants d'I5. Cada sessió segueix una estructura comuna: una primera part de contextualització i presentació del llibre; una segona part de lectura en veu alta per part de l'estudiant que, en alguns casos, es complementa amb la representació mitjançant titelles per part dels infants i, en un cas, amb la representació del llibre mitjançant titelles, per part de l'estudiant; i una tercera part dedicada a la conversa literària. Per al seu desenvolupament, es disposa d'un equip de recursos humans format per la tutora referent, que enregistra els vídeos, la mestra del SIEI i l'estudiant.

Respecte als recursos materials, el llibre és l'element principal en gairebé totes les sessions. No obstant això, a les sessions 2 i 3 s'incorporen titelles dels personatges perquè els infants els puguin utilitzar durant la narració, mentre que a la sessió 5 es prescindeix del llibre i la història s'explica per mitjà de titelles, manipulats per la mateixa estudiant.

Pel que fa a les mesures universals, s'incorporen gestos, expressions facials i vocalitzacions per reforçar el missatge, a més d'una gestió flexible del temps i l'espai, i la realització de repeticions segons les necessitats del grup. Així mateix, com a suport addicional o intensiu, es disposa de l'atenció específica de la mestra del SIEI per als dos infants amb NESE (consultar l'*Annex 2: Descripció de les sessions*).

Aquestes sessions es porten a terme amb el grup sencer cada dijous, durant cinc setmanes, a la biblioteca de l'escola, aprofitant l'espai habitual destinat a la lectura setmanal (consultar l'*Annex 3: Cronograma*).

7. PROCÉS D'INTERVENCIÓ

7.1. Recollida de dades

La recollida de dades s'ha portat a terme de manera sistemàtica al llarg del desenvolupament de les cinc sessions, amb l'objectiu d'obtenir informació rellevant sobre la pròpia pràctica docent. Per a això, s'han utilitzat diversos instruments d'observació i registre que han permès recollir dades des de diferents perspectives.

En primer lloc, s'han utilitzat les graelles d'observació elaborades prèviament (disponibles a l'*Annex 4: Graelles d'observació)*. Aquestes han inclòs criteris i indicadors específics centrats en aspectes com la formulació de preguntes, la gestió de la participació dels infants i l'organització del grup. Així mateix, s'han emprat unes graelles respecte a la resposta dels infants que han facilitat i reforçat l'anàlisi i la interpretació de la pròpia pràctica.

A més, després de cadascuna de les sessions, s'ha dedicat un temps per dur a terme un intercanvi d'opinions amb la tutora de l'aula en format conversa. Aquest espai de reflexió compartida ha permès complementar la informació recollida amb una mirada externa i, durant el transcurs d'aquesta reflexió, s'han anat emplenant les graelles d'observació de manera col·laborativa. Tot plegat ha aportat una valoració qualitativa de la intervenció realitzada i ha permès recollir la informació de manera estructurada i sistemàtica.

En segon lloc, s'ha disposat dels enregistraments audiovisuals de les sessions, realitzats per la tutora, que han permès recollir de manera fidel el desenvolupament de cadascuna de les intervencions. A partir d'aquests enregistraments, s'ha realitzat la transcripció del que ha succeït a cada sessió, fet que ha facilitat una anàlisi detallada de la pràctica docent (disponible a l'*Annex 5: Transcripció de les sessions*).

7.2. Anàlisi i interpretació de la recollida de dades

A partir de les dades recollides mitjançant els diferents instruments de registre, les transcripcions de les sessions i les graelles d'observació emplenades a partir de la reflexió conjunta entre l'estudiant i la tutora de l'aula s'ha dut a terme una anàlisi adreçada a valorar la coherència entre la planificació inicial i l'aplicació a l'aula.

En aquest sentit, l'anàlisi i la interpretació de la recollida de dades es componen de dos grans factors: l'organització del temps i la interacció entre l'estudiant i els infants. El primer factor fa referència a la gestió temporal de les sessions, per tal d'avaluar si es transmet l'estructura planificada als infants i si el desenvolupament de la pràctica s'ajusta al temps previst. El segon factor al·ludeix a la dinàmica comunicativa a l'aula, centrant-se en el tipus de llenguatge i de preguntes formulades, la manera de narrar i/o representar els llibres i la capacitat de recollir i dinamitzar les intervencions dels infants.

D'una banda, i tenint presents els indicadors de les graelles d'observació, l'organització del temps es va gestionar correctament. A partir de les transcripcions de les sessions i de les observacions de la tutora de l'aula, recollides a les graelles d'observació, es pot constatar que durant totes les sessions

es va vetllar perquè els infants fossin conscients de l'estructura de la sessió, fet que permetia aplicar la planificació prevista. Aquest aspecte es pot relacionar amb el que assenyala Tome Fernández (2019) sobre la importància que el docent reflexioni i organitzi la seva pràctica de manera conscient per afavorir processos d'aprenentatge significatius.

En aquest context, l'anticipació i la interiorització de l'estructura temporal esdevenen significatives perquè aporten estabilitat, seguretat i un entorn previsible per als infants. En reduir la incertesa sobre el desenvolupament de la sessió, els infants es relaxen i gaudeixen de la calma de saber què vindrà després. Aquesta anticipació els permet connectar amb la proposta, afavorint una escolta més profunda i una participació activa en la conversa literària. Això no obstant, les graelles d'observació indiquen que, en alguns casos, com ara la primera activitat, aquesta va durar menys del que s'havia previst en un inici.

D'altra banda, pel que fa a la interacció entre l'estudiant i els infants, els indicadors d'observació mostren que era positiva. A més, tal com es desprèn de la reflexió conjunta amb la tutora i de les transcripcions de les sessions, a trets generals, es va aconseguir mantenir l'atenció del grup i generar un clima adequat per a l'escolta. Així mateix, els indicadors de les graelles d'observació assenyalen que el llenguatge va ser adient i adaptat al nivell dels infants, la narració dramatitzada del llibre, acompanyada de gestos, expressions facials, diferents tons de veu i amb el llibre enfocat cap als infants, fomentava l'interès i la curiositat, i es promovia la participació durant les activitats.

És aquesta intencionalitat en la mediació docent la que va permetre activar el potencial transformador de les històries, entès com la capacitat de la literatura per estimular l'imaginari dels infants, ajudar-los a reconfigurar les seves emocions i oferir-los noves perspectives per comprendre el món que els envolta. Això connecta amb la perspectiva d'Arévalo (2011), qui defensa que la literatura infantil constitueix un recurs didàctic que acompanya els infants en el coneixement del món i afavoreix el desenvolupament del llenguatge, la imaginació i el pensament. D'aquesta manera, es constata que la selecció dels llibres i la forma de transmetre'ls van esdevenir clau per connectar les històries amb les vivències del grup.

No obstant això, durant la reflexió conjunta entre la tutora i l'estudiant es va concloure que, concretament a la primera sessió, la lectura del llibre no va resultar del tot efectiva. Les interrupcions constants durant la narració per tractar aspectes del contingut van generar distraccions i van dificultar la continuïtat del relat. Aquesta dinàmica va afectar l'atenció dels infants, la comprensió global de la història i la participació equitativa en els torns de paraula. Aquest fet es pot comprovar a l'apartat *11.4.1: Graelles d'observació de l'activitat 1*, on els indicadors de les graelles d'observació

sobre la resposta dels infants mostren que no sempre mantenien l'atenció durant la lectura. Aquesta reflexió posa de manifest, tal com exposen Morales i O'Leary (2021), la importància de l'observació i del diàleg reflexiu per a la millora de la tasca docent.

Pel que fa a la formulació de preguntes, a partir de les transcripcions de les sessions es pot observar que majoritàriament es van dur a terme tal com estaven planificades, especialment les de caràcter obert orientades a fomentar la comprensió i la interpretació de les històries. Aquestes van permetre als infants expressar idees, emocions i hipòtesis, així com identificar aspectes clau com ara l'estructura narrativa. Aquest fet es constata a les graelles d'observació, on l'indicador corresponent es valora positivament. Segons la reflexió conjunta entre la tutora i l'estudiant, els indicadors i les transcripcions de les sessions, les qüestions formulades van afavorir la reflexió, la construcció de significat i la participació activa en la conversa literària. A més, les graelles d'observació evidencien que en totes les activitats es va fer participar els infants com a mínim un cop. Malgrat això, les transcripcions de les sessions mostren que, en moments concrets, va ser necessari reformular o ajustar les preguntes en funció del desenvolupament de la conversa.

En aquest sentit, cal destacar que, en alguns casos, com ara a l'activitat 5, la conversa literària es va desenvolupar de manera més improvisada amb l'objectiu d'adaptar-se als interessos dels infants, els quals van mostrar curiositat per tractar l'origen de l'ou. Aquesta situació va donar lloc a un diàleg espontani i significatiu, ja que el fet de partir d'aquesta curiositat va permetre que els infants esdevinguessin els veritables protagonistes de la conversa. Aquest tipus d'actuació es fonamenta en la mirada reflexiva i flexible del mestre/a que descriu Tomé Fernández (2019), segons la qual el mestre/a ha de ser capaç d'adaptar la seva pràctica a les necessitats i interessos que sorgeixen durant l'activitat educativa, esdevenint un mediador capaç de transformar l'imprevist en una oportunitat d'aprenentatge amb sentit.

A més, la incorporació de recursos com la participació activa i la representació amb titelles va afavorir la implicació dels infants i va contribuir a fer la sessió més significativa. En aquesta línia, cal destacar el comentari de la tutora recollit a l'apartat *11.4.2. Graelles d'observació de l'activitat 2*, concretament, a l'apartat d'interacció entre l'estudiant i l'infant, que destaca que la doble lectura del llibre va ajudar el grup a comprendre millor la història i les imatges. Aquest fet els va permetre anticipar-se durant la segona lectura i representar la trama amb més precisió. A més, la transcripció d'aquesta mateixa sessió (disponible a l'apartat *11.5.2. Transcripció de l'activitat 2*) també ho evidencia, ja que s'hi constata que alguns infants reproduïen, fins i tot, alguns diàlegs de la història. Aquest ús de recursos expressius i participatius es vincula amb els criteris de selecció i treball dels

llibres exposats per Jardim (2006), qui destaca la importància de les il·lustracions, la narració i els recursos visuals per facilitar la comprensió significativa dels relats.

Respecte a les mesures, els suports i les estratègies metodològiques planificades, les transcripcions de les sessions evidencien que, en general, es van dissenyar i aplicar correctament. Així mateix, els indicadors d'observació sobre l'organització i el temps, així com les transcripcions de les sessions confirmen que es va aconseguir dur a terme el previst en la majoria de les sessions. Tanmateix, a la tercera sessió, tant els indicadors de la graella d'observació com les transcripcions mostren que la planificació no va seguir l'estructura temporal programada. Tal com es pot observar a la transcripció de la sessió (disponible a l'apartat *11.5.3. Transcripció de l'activitat 3*), es va haver de modificar la proposta reduint-ne la durada, a causa de l'extensió del llibre, seguint la mirada flexible de Tomé Fernández (2019). Aquesta situació va impedir repetir la narració i la representació del llibre tal com estava previst inicialment.

D'altra banda, les dades recollides a les graelles d'observació sobre el grup mostren que els infants van interioritzar progressivament l'estructura de les sessions, fet que va facilitar el desenvolupament de les activitats i va contribuir a generar un entorn previsible i segur. Així mateix, la seva participació activa i el seu nivell d'atenció van ser indicadors rellevants per valorar l'adequació de la pràctica docent.

En relació amb els objectius curriculars, a partir de les transcripcions de les sessions, es pot concloure que, gràcies a les estratègies emprades, es van assolir les competències previstes, especialment aquelles vinculades a l'expressió oral, la comprensió de textos literaris i la participació en situacions de comunicació. En aquest sentit, les activitats desenvolupades van afavorir la construcció de significat a partir dels relats, la formulació d'hipòtesis, la interpretació de les històries i la participació activa de l'alumnat, aspectes directament relacionats amb les competències del currículum d'Educació Infantil i amb la importància de la literatura infantil en el desenvolupament integral dels infants.

8. RESULTATS

8.1. Punts forts i propostes de millora respecte a la posada en pràctica

La implementació de la proposta didàctica a l'aula d'I5 permet extreure una sèrie de resultats significatius sobre el procés d'observació i acció realitzats. Aquesta reflexió no només valora l'assoliment dels objectius pedagògics, sinó que se centra en l'evolució del rol docent, la qualitat de la intervenció educativa i l'eficàcia dels instruments d'observació i registre utilitzats.

Pel que fa als punts forts de la intervenció docent cal destacar la capacitat de dinamització de la lectura i la creació d'un clima d'aula propici per a la literatura. Tal com es desprèn de les graelles d'observació i de les transcripcions de les sessions, es va aconseguir generar un entorn de seguretat on els infants se sentien còmodes per expressar-se. L'ús de recursos com els titelles i la participació activa no només va mantenir l'atenció de l'alumnat, sinó que va fer de la lectura una experiència lúdica i compartida. Aquesta fita és fonamental en l'etapa d'educació infantil, ja que vincula la literatura amb el plaer i la construcció col·lectiva de sentit.

D'aquesta manera, les preguntes obertes van ser un element clau. En lloc de limitar-se només a preguntes de comprensió literal, la planificació i formulació de preguntes que convidaven a fer hipòtesis va permetre que els infants desenvolupessin habilitats de pensament crític. Tant les graelles d'observació com les transcripcions de les sessions mostren com els infants van ser capaços de relacionar els continguts dels llibres amb les seves pròpies experiències emocionals, complint així amb les competències d'educació emocional i de comunicació lingüística presents al currículum d'educació infantil.

En relació amb les expectatives inicials, la resposta del grup va superar les previsions fetes abans d'implementar les activitats. Es partia de la hipòtesi que els infants d'I5 podrien mostrar dificultats per mantenir un diàleg literari. Tanmateix, el grup va mostrar una actitud molt positiva davant les propostes mostrant interès i curiositat. Aquest èxit respon també a l'actitud de l'estudiant, la qual es va sentir molt còmoda en el rol de dinamitzadora. Durant les sessions es va emprar un to de veu proper i pausat, així com una manera de narrar caracteritzada per l'ús de recursos expressius i dramatitzats, com ara els gestos, les variacions en el to de veu i les expressions facials, que van afavorir la comprensió i la connexió dels infants amb la història.

D'altra banda, s'ha de destacar la flexibilitat docent i la capacitat d'adaptació als interessos emergents. L'experiència de la primera i la cinquena sessió, on la conversa es va desviar cap a aspectes més profunds per part dels infants, és un clar exemple de bona pràctica d'adaptació i flexibilitat. Lluny de forçar el retorn a la planificació tancada, la intervenció va saber aprofitar la curiositat dels infants per generar un aprenentatge més significatiu i profund. Aquesta capacitat d'escolta activa i de "deixar-se portar" per la dinàmica del grup és un indicador de certa maduresa professional. A més, a la tercera sessió, a ulls de la tutora de l'aula fou molt encertat valorar la situació i modificar la programació de l'activitat mentre s'estava portant a terme, ja que no sempre és possible seguir la planificació (comentari disponible a l'apartat *11.4.3. Graelles d'observació de l'activitat 3*).

D'aquesta manera, la sistematització de les sessions va permetre que els infants interioritzessin l'estructura de la intervenció, reduint la incertesa i facilitant una participació més fluida. El fet que el grup reconegués els passos de la sessió va optimitzar el temps de l'activitat i va permetre dedicar més temps a la conversa literària.

Malgrat els èxits, el procés d'anàlisi també ha posat de manifest aspectes que requereixen una revisió i que esdevenen objectius de millora per a futures intervencions. El primer repte identificat rau en la gestió de les interrupcions durant la narració. Com s'ha pogut analitzar a la primera sessió, l'excés d'incisos per tractar els continguts del llibre va fragmentar el relat i va fer perdre el fil argumental als infants. La proposta de millora en aquest sentit, tal com assenyala la tutora de l'aula (disponible a l'apartat *11.4.1. Graelles d'observació de l'activitat 1*), seria portar a terme la lectura del llibre de manera continuada per tal de vetllar perquè la "màgia de la lectura" no desaparegui, i deixar tot el contingut de la conversa per al final.

També s'ha detectat la necessitat de millorar la mediació en el diàleg entre iguals. Les graelles d'observació indiquen que, sovint, la conversa és radial (infant-mestre-infant) en lloc de ser circular (infant-infant). Els infants tendien a dirigir-se a l'estudiant per validar les seves respostes en lloc de complementar o respondre al que havia dit el company/a. Una proposta de millora seria l'ús de retorns com ara "i vosaltres què penseu d'això que ha dit en…?" o "algú té alguna idea diferent de la que ens ha explicat la…?". La intenció és passar d'una mestra que gestiona torns a una mestra que actua com a mediadora dintre d'una comunitat de lectors/es.

Un altre aspecte fonamental a millorar és la previsió i la gestió del temps en funció del material seleccionat. L'experiència de la tercera sessió va posar de manifest una manca de consciència prèvia de la llargada del material que s'havia preparat. L'extensió del llibre va obligar a retallar la planificació inicial per no esgotar l'atenció del grup, fet que va provocar que la lectura finalitzés abans del previst. Davant d'aquest buit temporal imprevist, s'evidencia la necessitat de tenir preparat un recurs de contingència. Per tant, com a alternativa per a aquest temps restant, hauria estat molt enriquidor plantejar una proposta d'expressió plàstica o d'art espontani, on els infants poguessin plasmar lliurement una alternativa a la trama del llibre, és a dir, proposar una solució perquè aquells monstres no es mengessin els mestres.

Per una altra banda, respecte als instruments d'observació i registre, com ara els enregistraments audiovisuals, la reflexió conjunta entre la tutora i l'estudiant, les graelles d'observació i les transcripcions de les sessions, han estat fonamentals per garantir el rigor d'aquesta anàlisi i interpretació. No obstant això, les transcripcions de les sessions haurien pogut incloure un registre

més sistemàtic del llenguatge no verbal, com ara els gestos i les expressions facials, tant de l'estudiant en el seu rol docent com dels mateixos infants.

En aquest sentit, hauria estat enriquidor recollir l'impacte dels recursos expressius i dramatitzats a l'hora de narrar i/o explicar els llibres, atès que l'ús del cos, la mirada i les variacions del to de veu en la narració influeixen directament en l'atenció de l'alumnat. Atès que el llenguatge verbal i el no verbal es complementen en l'acte comunicatiu, tots aquests elements corporals i expressius són fonamentals per interpretar amb exactitud la recepció literària, així com el grau d'implicació del grup.

Malgrat aquesta limitació, els instruments d'observació i registre utilitzats han resultat adients i vàlids, ja que han permès analitzar la pràctica docent de manera objectiva i extreure conclusions fonamentades a partir de les dades recollides.

Pel que fa als aprenentatges dels infants, les dades recollides mostren que s'han assolit els objectius previstos. Els infants han desenvolupat estratègies d'escolta activa, han millorat la comprensió inferencial i van ser capaços d'identificar les estructures narratives presents en els llibres treballats.

A partir dels resultats obtinguts, la proposta podria tenir continuïtat en futures intervencions mitjançant una segona fase orientada a la creació grupal d'històries. En aquest sentit, es podria convidar els infants no només a escoltar i interpretar relats, sinó també a crear conjuntament narratives i diàlegs propis a partir de les estructures literàries treballades, fet que afavoriria una participació més autònoma i activa dintre del grup classe.

9. CONCLUSIONS

El propòsit principal d'aquest Treball de Fi de Grau ha estat analitzar, interpretar i reflexionar de manera conscient sobre la pràctica educativa mitjançant l'observació sistemàtica.

Pel que fa a l'assoliment dels objectius, es constata que l'objectiu general, centrat a identificar fortaleses i aspectes de millora de la intervenció docent mitjançant l'anàlisi i la interpretació de l'observació sistemàtica, s'ha assolit satisfactòriament. El procés d'intervenció a l'Escola Xarau ha permès desenvolupar de manera rigorosa totes les fases previstes, des de la planificació inicial, tant de les sessions com dels instruments d'observació i registre propis de la metodologia qualitativa, fins a la utilització sistemàtica d'aquests. El desplegament d'aquest enfocament qualitatiu ha comportat identificar amb rigor les principals fortaleses i els aspectes que requereixen una millora.

De la mateixa manera, s'ha pogut validar l'assoliment dels objectius específics de manera progressiva. En relació amb el primer objectiu específic, centrat en el disseny i la implementació d'una proposta didàctica basada en la literatura infantil, l'aplicació a l'aula ha refermat la premissa d'Arévalo (2011) sobre el valor de les històries com a motor del pensament i la imaginació. Aquest procés ha permès superar les expectatives inicials respecte a la capacitat d'escolta i interpretació del grup d'I5.

Més enllà de la resposta dels infants, l'èxit de la intervenció es fomenta en la solidesa del disseny previ. En aquest sentit, cal destacar que la preparació de les sessions abans de portar-les a la pràctica ha esdevingut un factor clau per al bon desenvolupament de l'acció educativa. Així mateix, la tria del corpus literari ha estat encertada. L'aplicació dels criteris de selecció de llibres recollits en el marc teòric ha permès que, en línies generals i malgrat que alguna excepció puntual on el llibre no va connectar de la mateixa manera, els llibres escollits s'ajustessin a les necessitats i interessos dels infants. Aquest disseny d'intervenció i planificació rigorosa de la gestió de les activitats ha garantit que la proposta literària no fos una simple successió d'activitats, sinó un espai de lectura i diàleg compartit.

Pel que fa al segon objectiu específic, focalitzat en la selecció i l'aplicació d'instruments i tècniques d'observació i registre òptims per a l'anàlisi i la interpretació posteriors, un factor clau que ha garantit el rigor d'aquest procés han estat els criteris i indicadors que es van establir a les graelles d'observació, els quals han acotat la mirada de manera sistemàtica. Aquest èxit s'ha pogut constatar de manera objectiva gràcies a la combinació dels instruments d'observació i registre utilitzats; les graelles d'observació emplenades a partir de la reflexió conjunta entre la tutora de l'aula i l'estudiant i les transcripcions de les sessions. Tot aquest recorregut ha permès assolir el tercer objectiu específic, orientat a analitzar, interpretar i reflexionar sobre la pròpia pràctica educativa, tancant així el cercle del procés de reflexió i acció.

Malgrat el rigor d'aquest procés, s'identifiquen limitacions metodològiques que cal tenir presents. Respecte als instruments d'observació i registre, s'ha trobat una mancança en la transcripció de les sessions, ja que aquestes van obviar un registre sistemàtic del llenguatge no verbal, tant de l'estudiant com dels infants. Atès que el llenguatge verbal i el no verbal es complementen en l'acte comunicatiu, l'absència d'aquests indicadors corporals a les transcripcions ha condicionat la interpretació de certs matisos respecte a la recepció literària i de la interacció a l'aula.

Per tal d'assegurar la sostenibilitat i la transferibilitat d'aquesta línia de treball, es planteja possibles accions de continuïtat. Es proposa consolidar el model de formació contínua mitjançant l'observació

mútua i compartida entre la tutora de l'aula i l'estudiant. En aquesta ocasió, mitjançant una inversió dels rols, on l'estudiant esdevingui observadora per poder analitzar i interpretar la pràctica docent de la tutora de l'aula. Aquesta perspectiva permetria conèixer la dinàmica des d'una altra posició, tot tenint presents els canals de comunicació verbals i no verbals.

Aquest Treball de Fi de Grau ha esdevingut un element transformador de la identitat i la visió com a futura mestra. Aquesta experiència ha representat un procés d'aprenentatge bidireccional. Per una banda, els infants han progressat en la seva competència literària i emocional. Per l'altra, la intervenció ha permès a l'estudiant identificar les seves fortaleses en la dinamització i la comunicació. Aquest procés ha permès l'aplicació integrada de les competències del grau en Educació Infantil de la Universitat Autònoma de Barcelona. En aquest sentit, s'ha aplicat la metodologia qualitativa de l'observació sistemàtica com un instrument de reflexió, regulació i innovació de la pràctica de l'aula i s'ha assolit el domini de tècniques i instruments d'observació i registre, gestionant tant de manera individual com col·laborativa la interpretació dels resultats. Aquest treball ha donat sentit pràctic a la formació literària i lingüística rebuda al llarg del grau, mostrant la necessitat de dotar la mediació docent de certa intencionalitat per activar el sentit crític i emocional en aquesta primera etapa.

En definitiva, aquest procés conclou l'etapa formativa dotant l'estudiant d'una eina metodològica que l'acompanyarà al llarg de la trajectòria professional, percebent l'aula com un espai de recerca constant on la reflexió compartida i el rigor en l'anàlisi i la interpretació esdevenen fonamentals per garantir una educació de qualitat i vinculada als interessos dels infants.

10. REFERÈNCIES

Arévalo, J. P. (2011). La literatura infantil, un mundo por descubrir. Visión libros. Disponible a: https://books.google.es/books?hl=es&lr=&id=uV6DMvUBgT4C&oi=fnd&pg=PA9&dq=+literatura+infantil&ots=zfXzKYRL_V&sig=rvvH9EoponmlJm5ZKcoLaBG7NhI&redir_esc=y#v=onepage&q&f=true

Blasi Vélez, M., Xarxa Territorial d'Educació Infantil a Catalunya. (2011). *Documentar la vida de los niños y las niñas en la escuela* (Primera edición). Octaedro.

Collilles, M., Juan, A. i Roig, M. (2023). La lectura literària a infantil: orientacions per a l'ensenyament de la literatura. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació. Disponible a: https://repositori.educacio.gencat.cat/handle/20.500.12694/5709#page=7

Colomer, T. (2003). *La selección de libros para las primeras edades*. Dins López, I. (Coord.). *La comunicación literaria en las primeras edades* (39-49). Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Instituto Superior de Formación del Profesorado.

DECRET 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC núm. 8851, 09/02/2023). Disponible a: https://portaldogc.gencat.cat/utilsEADOP/PDF/8851/1981599.pdf

Escola Xarau. (2024). *Projecte Educatiu de Centre (PEC)*. Document intern.

Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació. (2019). *Formar per transformar: La Xarxa de Competències Bàsiques, un model de professionalització docent*. Disponible a: https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/colleccions/competencies-basiques/primaria/formar-transformar.pdf

Jardim, M. F. (2006). *Criterios para análisis y selección de textos de literatura infantil*. Disponible a: https://cuadernos.ucss.edu.pe/index.php/cl/article/view/124/122

Magaña, C., i Hernández, E. F. (2015). *La observación entre pares: aprendiendo de un reflejo*. Revista Iberoamericana para la Investigación y el Desarrollo Educativo: RIDE, 6 (11), 553-573. Disponible a: https://www.redalyc.org/pdf/4981/498150319033.pdf

Morales, M., i O'Leary, M. (2021). *La Observación de aula: un instrumento para la mejora educativa a través de la mirada y la escucha*. SM.

Ospina, L. D. V., i Solarte, A. I. V. (2021). *Beneficios de la lectura en distintas etapas de la vida de las personas*. Revista Institucional Tiempos Nuevos, 26(28), 125-134. Disponible a: https://tiemposnuevos.unicesmag.edu.co/index.php/TiemposNuevos/es/article/view/42/49

Ounia, R. D., & Cala, V. C. (2025). Observación sistemática para la investigación y la innovación en contextos socioeducativos. ACCI (Asociación Cultural y Científica Iberoamericana). Disponible a: https://books.google.es/books?hl=ca&lr=&id=pgyaEQAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA7&dq=observaci%C3%B3n+sistem%C3%A1tica+en+educaci%C3%B3n+infantil&ots=fOW7z2RX13&sig=H6vFw4_S0VHCFKZCCAsO1tP4biw&redir_esc=y#v=onepage&q=observaci%C3%B3n%20sistem%C3%A1tica%20en%20educaci%C3%B3n%20infantil&f=false

Tomé Fernández, M. (2019). *Observación sistemática y análisis de contextos para la innovación y la mejora en educación*. Paraninfo Universidad. Disponible a: https://elibro.net/es/ereader/uab/245500

Xarxa de Competències Bàsiques. (2021). *L'observació entre iguals: Una pràctica per al desenvolupament professional docent individual i col·lectiu*. Servei Educatiu del Baix Llobregat VIII. Disponible a: https://serveiseducatius.xtec.cat/baixllobregat8/wp-content/uploads/usu777/2021/03/Versio%CC%81-pu%CC%81blica.-Lobservacio%CC%81-entre-iguals.pdf

11. ANNEXOS

11.1. Annex 1: Objectius, competències específiques, eixos d'aprenentatge i sabers

Objectius d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
1. Comprendre les històries i l'estructura narrativa.	1.1. Recordar un esdeveniment important del llibre. 1.2. Detectar l'estructura narrativa.
2. Participar en la conversa literària, la formulació d'hipòtesis i en la mateixa narració del llibre.	2.1. Fer hipòtesis sobre què podria tractar el llibre. 2.2. Explicar què passa a la història. 2.3. Participar de manera espontània quan se li dona espai.
3. Respectar els companys/es.	3.1. Demanar el to de paraula i espera el torn. 3.2. Mostrar una actitud d'escolta activa envers les aportacions dels companys/es.

Tenint present el Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil, aquest projecte d'intervenció afavoreix el desenvolupament de les competències específiques dels eixos següents:

- Eix 1. Un infant que creix amb autonomia i confiança.
- Eix 2. Un infant que es comunica amb diferents llenguatges.
- Eix 3. Un infant que descobreix l'entorn amb curiositat.
- Eix 4. Un infant que forma part de la diversitat del món que l'envolta.

Competències específiques	Eix 1	Eix 2	Eix 3	Eix 4
Competència específica 2. Viure les emocions, expressant i reconeixent sentiments i necessitats, per anar creixent en benestar emocional i seguretat afectiva.	X			
Competència específica 2. Expressar-se de manera entenedora, personal i creativa mitjançant diferents llenguatges, explorant-ne les possibilitats i gaudint-ne, per respondre a diferents contextos comunicatius.		X		
Competència específica 1. Avançar en la relació amb els altres en condicions d'igualtat, creant lligams, per construir la pròpia identitat basada en els valors democràtics i de respecte als drets humans.				X

Dintre dels eixos i de les seves competències específiques el DECRET 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil exposa alguns sabers que formen aquests aspectes. A continuació, els sabers que es posen en joc en el desenvolupament d'aquest projecte són els següents:

	Saber
Eix 1	***Competència específica 2**. Viure les emocions, expressant i reconeixent sentiments i necessitats, per anar creixent en benestar emocional i seguretat afectiva.* *Desenvolupament de l'afectivitat* - Sentiment de pertinença al grup en projectes compartits.
Eix 2	***Competència específica 2**. Expressar-se de manera entenedora, personal i creativa mitjançant diferents llenguatges, explorant-ne les possibilitats i gaudint-ne, per respondre a diferents contextos comunicatius.* *Literatura infantil* - Vivència de la literatura com un espai d'experiència amb sentit per si mateix. - Gaudi de la literatura com a pràctica compartida. - Interès per les converses i diàlegs sobre textos literaris que eduquin la sensibilitat i el respecte i nodreixin la imaginació i la curiositat.
Eix 4	***Competència específica 1**. Avançar en la relació amb els altres en condicions d'igualtat, creant lligams, per construir la pròpia identitat basada en els valors democràtics i de respecte als drets humans.* *La vida amb els altres* - Comprensió i acceptació de normes compartides a les propostes d'activitat. - Observació, imitació i representació de persones, personatges, objectes, animals i situacions en el joc simbòlic. Identificació i rebuig d'estereotips i prejudicis.

11.2. Annex 2: Descripció de les sessions

11.2.1. Activitat 1: Ens tractem bé

Referència i resum del llibre: Serrano, L. (2023). *Ens tractem bé*. Barcelona: BEASCOA.

El llibre aborda la importància del respecte entre les persones. A través de situacions quotidianes el llibre destaca valors com la comprensió, l'empatia i la comunicació per resoldre conflictes de manera positiva. La història és ideal per fomentar actituds de respecte i convivència.

Descripció	**Temporització**
La sessió començarà situant els infants en dues fileres perquè hi vegin bé. Presentaré el llibre i l'autora i, a continuació, començaré la lectura. Aquesta lectura serà dramatitzada, acompanyada de gestos, expressions facials, diferents tons de veu i amb el llibre enfocat cap als infants. A més, abans d'implementar la sessió, faré diversos assajos de la lectura per establir la base sobre com llegiré el llibre a l'aula. Un cop acabi la lectura, crearé un espai de conversa amb l'objectiu de parlar sobre allò que hem llegit. Formularé preguntes obertes amb l'objectiu que identifiquin que la història té un inici, un nus i un desenllaç així com perquè expressin els seus sentiments. Les preguntes que formularé són les següents: - *Quin és el problema o situació que apareix al conte?* - *Hi ha algun moment del conte on algú no tracta bé un altre?* - *Com es resol la situació?* - *Per a vosaltres què significa "tractar bé" a un company/a?*	30 minuts.

Agrupament	Grup sencer
Recursos humans	- Tutora referent. - Mestra SIEI. - Estudiant.
Recursos materials	- Llibre.
Mesures universals	- Ús de gestos, expressions facials, repeticions i vocalitzacions per reforçar i emfatitzar el missatge. - Gestió flexible del temps i l'espai. - Fer repeticions en cas de demanda o necessitat.
Suports addicionals o intensius	- Suport de la mestra SIEI per als dos infants NESE.

11.2.2. Activitat 2: Shhh Tenim Un Pla

Referència i resum del llibre: Haughton, C. (2019). *Shhh Tenim Un Pla*. Barcelona: NubeOcho. Edició 2020. Quatre personatges caminen pel bosc amb un caçapapallones que quan veuen un ocell comencen a moure's a poc a poc i sense fer soroll per aplicar el seu pla, mentre el petit finalment destaca per la seva amabilitat i generositat.	
Descripció	**Temporització**
La sessió començarà situant els infants en dues fileres perquè vegin bé. Presentaré el	30 minuts.

llibre i l'autora i, seguidament, començaré la lectura. Aquesta lectura serà dramatitzada, acompanyada de gestos, expressions facials, diferents tons de veu i amb el llibre enfocat cap als infants. A més, abans d'implementar la sessió, faré diversos assajos de la lectura per establir la base sobre com llegiré el llibre a l'aula. Aquest llibre té una estructura repetitiva, en què sovint es repeteix una part del diàleg i aprofitaré per fer que els infants participin en aquesta part que podran anticipar. Tanmateix, hi haurà cinc voluntaris que sortiran al davant conjuntament amb mi a representar el conte mentre faci la lectura. No obstant això, tothom tindrà titella de la resta de personatges principals. Es faran dues lectures. Un cop acabada la segona lectura obriré un espai de conversa mitjançant preguntes obertes amb l'objectiu que identifiquin que durant tot el conte hi ha un aspecte que es repeteix i que l'identifiquin i que trobin quin és el detonant que permet que el transcurs de la història canviï. Les preguntes que formularé són les següents: - *Hi ha alguna cosa que es repeteix moltes vegades durant el conte?* - *Què fan sempre els personatges abans que passi alguna cosa?* - *Quan heu identificat que la història es repeteix?* - *Hi ha un moment en què la història canvia? Quin?* - *És millor atrapar o compartir? Per què?*	
Agrupament	Grup sencer
Recursos humans	- Tutora referent. - Mestra SIEI. - Estudiant.
Recursos materials	- Llibre. - Titelles que representin els personatges de la història.
Mesures universals	- Ús de gestos, expressions facials, repeticions i vocalitzacions per reforçar i emfatitzar el missatge. - Gestió flexible del temps i l'espai. - Fer repeticions en cas de demanda o necessitat.
Suports addicionals o intensius	- Suport de la mestra SIEI per als dos infants NESE.

11.2.3. Activitat 3: Deu mestres deliciosos

Referència i resum del llibre: Montgomery, R., & Warburton, S. (2021). *Deu mestres deliciosos*. NubeOcho, Barcelona.

<table>
<tr><td colspan="3">Deu mestres perden l'autobús cap a casa i decideixen travessar el Bosc Tenebrós. Entre els arbres s'amaguen monstres que volen menjar-se els mestres. A poc a poc, els mestres més lents i despistats van desapareixent.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Descripció</td><td>Temporització</td></tr>
<tr><td colspan="2">Els infants se situaran en dues fileres perquè hi vegin bé i, una vegada presentats el llibre i les seves autores, començaré la lectura en veu alta, en què els infants seran convidats a llegir les oracions que es repeteixen conjuntament. La lectura serà dramatitzada, acompanyada de gestos, expressions facials, diferents tons de veu i amb el llibre enfocat cap als infants. A més, abans d'implementar la sessió, faré diversos assajos de la lectura per establir la base sobre com llegiré el llibre a l'aula. Aquest conte també es representarà amb els infants, tots tindran l'oportunitat de representar un personatge. De la mateixa manera que a la segona sessió es faran dues lectures. Al final de la segona lectura obriré un espai de conversa on formularé les següents preguntes:
- Què passa cada vegada que apareix un monstre?
- Com sabíeu quants mestres quedaven en cada moment?
- El final és diferent del que esperàveu? Per què?</td><td>30 minuts.</td></tr>
<tr><td>Agrupament</td><td colspan="2">Grup sencer</td></tr>
<tr><td>Recursos humans</td><td colspan="2">- Tutora referent.
- Mestra SIEI.
- Estudiant.</td></tr>
<tr><td>Recursos materials</td><td colspan="2">- Llibre.
- Titelles que representin els personatges de la història.</td></tr>
<tr><td>Mesures universals</td><td colspan="2">- Ús de gestos, expressions facials, repeticions i vocalitzacions per reforçar i emfatitzar el missatge.
- Gestió flexible del temps i l'espai.
- Fer repeticions en cas de demanda o necessitat.</td></tr>
<tr><td>Suports addicionals o intensius</td><td colspan="2">- Suport de la mestra SIEI per als dos infants NESE.</td></tr>
</table>

11.2.4. Activitat 4: Ho vull tot

<table>
<tr><td>Referència i resum del llibre: Moreno, E. (2021) Ho vull tot. Nube de tinta.
El llibre tracta sobre una nena que desitja tenir-ho tot, però no comprèn el valor real d'allò que vol. Al llarg de la història enfronta les conseqüències dels seus desitjos i aprèn a reconèixer la diferència entre allò que desitja superficialment i allò que realment necessita, trobant un equilibri entre els seus desitjos i les seves</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td colspan="3">necessitats.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Descripció</td><td>Temporització</td></tr>
<tr><td colspan="2">La sessió començarà situant els infants en dues fileres perquè vegin bé. Presentaré el llibre i l'autor i, tot seguit, començaré la lectura en veu alta. La lectura serà dramatitzada, acompanyada de gestos, expressions facials, diferents tons de veu i amb el llibre enfocat cap als infants. A més, abans d'implementar la sessió, faré diversos assajos de la lectura per establir la base sobre com llegiré el llibre a l'aula. Un cop acabada la lectura obriré un espai per a la conversa on tractaré, mitjançant preguntes obertes, que els infants expressin els seus sentiments envers la història que narra el llibre, així com identifiquin que la història té un inici, un nus i un desenllaç.
Les preguntes que formularé són les següents:
- Quin és el problema que té durant la història?
- Què passa al final que és diferent del principi?
- Què passa quan sempre volem més coses?</td><td>30 minuts.</td></tr>
<tr><td>Agrupament</td><td colspan="2">Grup sencer</td></tr>
<tr><td>Recursos humans</td><td colspan="2">- Tutora referent.
- Mestra SIEI.
- Estudiant.</td></tr>
<tr><td>Recursos materials</td><td colspan="2">- Llibre.</td></tr>
<tr><td>Mesures universals</td><td colspan="2">- Ús de gestos, expressions facials, repeticions i vocalitzacions per reforçar i emfatitzar el missatge.
- Gestió flexible del temps i l'espai.
- Fer repeticions en cas de demanda o necessitat.</td></tr>
<tr><td>Suports addicionals o intensius</td><td colspan="2">- Suport de la mestra SIEI per als dos infants NESE.</td></tr>
</table>

11.2.5. Activitat 5: L'ou de l'eriçó

<table>
<tr><td colspan="3">Referència i resum del llibre: Takahashi, N. (2014). L'ou de l'eriçó. Tramuntana Editorial.
Un eriçó veu com un ànec cova els seus ous i decideix també covar-ne un convençut que en sortirà un petit eriçó. Quan els altres eriçons el veuen es burlen d'ell, però aquest els ignora i continua cuidant el seu "ou", protegint-lo de qualsevol perill. Un dia fa molt de vent i el suposat ou es trenca i acaba naixent un…</td></tr>
<tr><td colspan="2">Descripció</td><td>Temporització</td></tr>
</table>

La sessió començarà situant els infants en dues fileres perquè vegin bé. Tot seguit, començaré la representació mitjançant uns titelles del llibre creats per mi. Aquesta serà dramatitzada, acompanyada de gestos, expressions facials i amb diferents tons de veu. A més, abans d'implementar la sessió, faré diversos assajos de la representació per establir la base sobre com ho portaré a terme a l'aula. Un cop acabada la representació farem una petita conversa, en què els formularé les següents preguntes: - *Com comença la història? Què troba l'eriçó?* - *Vosaltres també pensàveu que era un ou? Per què?* - *Què passa mentre està cuidant l'"ou"?* - *Com acaba la història?*	30 minuts.
Agrupament	Grup sencer
Recursos humans	- Tutora referent. - Mestra SIEI. - Estudiant.
Recursos materials	- Titelles per representar la història.
Mesures universals	- Ús de gestos, expressions facials, repeticions i vocalitzacions per reforçar i emfatitzar el missatge. - Gestió flexible del temps i l'espai. - Fer repeticions en cas de demanda o necessitat.
Suports addicionals o intensius	- Suport de la mestra SIEI per als dos infants NESE.

11.3. Annex 3: Cronograma

Mes	**Març**				**Abril**
Dia	**5**	**12**	**19**	**26**	**9**
Sessió 1: *Ens tractem bé*					
Sessió 2: *Shhh Tenim Un Pla*					
Sessió 3: *Deu mestres deliciosos*					
Sessió 4: *Ho vull tot*					

Sessió 5: *L'ou de l'eriçó*					

11.4. Annex 4: Graelles d'observació

Graelles d'observació de la pròpia pràctica

Organització del temps			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
La mestra verbalitza l'estructura de la sessió de manera que tots els infants sàpiguen en tot moment què es farà.			
La mestra segueix aquesta estructura temporal.			
La mestra se cenyeix al temps previst.			
Observacions:			

Interacció entre l'estudiant i els infants			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Utilitza un llenguatge clar, proper i adaptat al nivell dels infants.			
Formula preguntes que promouen el pensament dels infants.			
Narra el llibre de manera que fomenti l'interès i la curiositat.			
Fa partícips en la màxima mesura possible als infants durant la lectura del llibre.			
Escolta de manera activa les aportacions dels infants.			
Promou que tots els infants intervinguin com a mínim un cop a la conversa.			
Observacions:			

Graelles d'observació de cara els infants

Atenció i implicació abans i durant la lectura			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Fan hipòtesis sobre què podria tractar el llibre.			
Mantenen l'atenció visual cap al llibre o cap a la mestra durant la lectura.			
Escolten en silenci sense interrompre la lectura.			
Responen a estímuls del conte i participa en la narració en el moment en què es demana.			
Observacions:			

Participació en la conversa literària			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Demanen el to de paraula i espera el torn.			
Participen de manera espontània quan se li dona espai.			
Complementen les aportacions de la resta de companys/es.			
Observacions:			

Comprensió del llibre			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Expliquen què passa a la història.			
Recorden un esdeveniment important del conte i/o l'aspecte central que es repeteix.			

Observacions:

11.4.1. Graelles d'observació de l'activitat 1

Graelles d'observació de la pròpia pràctica

Organització del temps			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
La mestra verbalitza l'estructura de la sessió de manera que tots els infants sàpiguen en tot moment què es farà.	X		
La mestra segueix aquesta estructura temporal.	X		
La mestra se cenyeix al temps previst.		X	
Observacions: La sessió ha durat menys del previst, aproximadament uns vint-i-cinc minuts.			

Interacció entre l'estudiant i els infants			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Utilitza un llenguatge clar, proper i adaptat al nivell dels infants.	X		
Formula preguntes que promouen el pensament dels infants.	X		
Narra el llibre de manera que fomenti l'interès i la curiositat.		X	
Fa partícips en la màxima mesura possible als infants durant la lectura del llibre.	X		
Escolta de manera activa les aportacions dels infants.	X		
Promou que tots els infants intervinguin com a mínim un cop a la conversa.		X	

Observacions: Tot i que el llenguatge ha estat adient, les interrupcions constants durant la lectura per tractar el tema del llibre, han provocat distraccions. Hauria estat més eficaç fer una lectura continuada i tractar els temes al final. Així mateix, s'hauria d'haver promogut la participació activa de tots els infants en els torns de paraula.

Graelles d'observació de cara els infants

Atenció i implicació abans i durant la lectura			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Fan hipòtesis sobre què podria tractar el llibre.	X		
Mantenen l'atenció visual cap al llibre o cap a la mestra durant la lectura.			X
Escolten en silenci sense interrompre la lectura.	X		
Responen a estímuls del conte i participa en la narració en el moment en què es demana.	X		
Observacions: Com que la narració del llibre no ha sigut continuada alguns infants sovint s'han distret, raó per la qual ha calgut reconduir-los perquè tornessin a connectar amb el fil de la història.			

Participació en la conversa literària			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Demanen el to de paraula i espera el torn.			X
Participen de manera espontània quan se li dona espai.	X		
Complementen les aportacions de la resta de companys/es.		X	
Observacions:			

Comprensió del llibre

Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Expliquen què passa a la història.	X		
Recorden un esdeveniment important del conte i/o l'aspecte central que es repeteix.	X		
Observacions:			

11.4.2. Graelles d'observació de l'activitat 2

Graelles d'observació de la pròpia pràctica

Organització del temps			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
La mestra verbalitza l'estructura de la sessió de manera que tots els infants sàpiguen en tot moment què es farà.	X		
La mestra segueix aquesta estructura temporal.	X		
La mestra se cenyeix al temps previst.	X		
Observacions: La doble lectura del conte ha resultat molt enriquidora, ja que la primera ha permès als infants comprendre l'argument i familiaritzar-se amb l'apartat visual, fet que els ha facilitat l'anticipació durant la segona lectura. Gràcies a això, han pogut representar millor la història i, fins i tot, alguns han estat capaços de reproduir-ne els diàlegs.			

Interacció entre l'estudiant i els infants			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Utilitza un llenguatge clar, proper i adaptat al nivell dels infants.	X		
Narra el llibre de manera que fomenti l'interès i la curiositat.	X		
Fa partícips en la màxima mesura possible als infants durant la lectura del	X		

llibre.			

Observacions:

La doble lectura del conte ha resultat molt enriquidora, ja que la primera ha permès als infants comprendre l'argument i familiaritzar-se amb l'apartat visual, fet que els ha facilitat l'anticipació durant la segona lectura. Gràcies a això, han pogut representar millor la història i, fins i tot, alguns han estat capaços de reproduir-ne els diàlegs. A més, hauria estat convenient que els infants deixessin els titelles a la seva respectiva capsa, ja que això ha generat distraccions durant la conversa.

Graelles d'observació de cara els infants

Atenció i implicació abans i durant la lectura			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Fan hipòtesis sobre què podria tractar el llibre.	X		
Mantenen l'atenció visual cap al llibre o cap a la mestra durant la lectura.	X		
Respecten el torn dels infants mentre representen la lectura.	X		
Escolten en silenci sense interrompre la lectura.	X		
Responen a estímuls del conte i participa en la narració en el moment en què es demana.	X		
Observacions:			

Participació en la conversa literària			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Demanen el to de paraula i espera el torn.			X
Participen de manera espontània quan se li dona espai.	X		
Complementen les aportacions de la resta de companys/es.		X	
Observacions:			

Comprensió del llibre			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Expliquen què passa a la història.	X		
Recorden un esdeveniment important del conte i/o l'aspecte central que es repeteix.	X		
Observacions:			

11.4.3. Graelles d'observació de l'activitat 3

Graelles d'observació de la pròpia pràctica

Organització del temps			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
La mestra verbalitza l'estructura de la sessió de manera que tots els infants sàpiguen en tot moment què es farà.	X		
La mestra segueix aquesta estructura temporal.		X	
La mestra se cenyeix al temps previst.	X		
Observacions: El fet de valorar la situació i decidir finalitzar l'activitat, tot i no portar a terme la segona lectura planificada, ha estat una decisió molt adequada i ajustada a les necessitats del grup. El llibre era massa llarg i, progressivament, alguns començaven a distreure's, fet que dificultava mantenir l'escolta activa i la participació significativa.			

Interacció entre l'estudiant i els infants

Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Utilitza un llenguatge clar, proper i adaptat al nivell dels infants.	X		
Formula preguntes que promouen el pensament dels infants.	X		
Narra el llibre de manera que fomenti l'interès i la curiositat.	X		
Fa partícips en la màxima mesura possible als infants durant la lectura del llibre.	X		
Observacions:			

Graelles d'observació de cara els infants

Atenció i implicació abans i durant la lectura			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Fan hipòtesis sobre què podria tractar el llibre.	X		
Manté l'atenció visual cap al llibre o cap a la mestra durant la lectura.			X
Respecta el torn dels infants mentre representen la lectura.	X		
Escolta en silenci sense interrompre la lectura.			X
Respon a estímuls del conte i participa en la narració en el moment en què es demana.	X		
Observacions: Sovint ha calgut reconduir el grup, ja que es distreien observant i manipulant el titella. A més, alguns infants interrompien la lectura i la representació interaccionant entre ells.			

Participació en la conversa literària			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Demanen el to de paraula i espera el torn.	X		

Participen de manera espontània quan se li dona espai.	X		
Complementen les aportacions de la resta de companys/es.		X	
Observacions:			

Comprensió del llibre			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Expliquen què passa a la història.	X		
Recorden un esdeveniment important del conte i/o l'aspecte central que es repeteix.	X		
Observacions:			

11.4.4. Graelles d'observació de l'activitat 4

Graelles d'observació de la pròpia pràctica

Organització del temps			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
La mestra verbalitza l'estructura de la sessió de manera que tots els infants sàpiguen en tot moment què es farà.	X		
La mestra segueix aquesta estructura temporal.	X		
La mestra se cenyeix al temps previst.	X		
Observacions:			

Interacció entre l'estudiant i els infants	

Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Utilitza un llenguatge clar, proper i adaptat al nivell dels infants.	X		
Formula preguntes que promouen el pensament dels infants.	X		
Narra el llibre de manera que fomenti l'interès i la curiositat.	X		
Fa partícips en la màxima mesura possible als infants durant la lectura del llibre.	X		
Escolta de manera activa les aportacions dels infants i promou que la resta afegeixen la seva opinió.	X		
Observacions: En aquesta ocasió, i a diferència de la primera, la interacció amb els infants durant la lectura en veu alta ha estat molt enriquidora; el fet de plantejar-ho com un joc de buscar objectes ha fomentat una major concentració i motivació. Així mateix, ha estat molt encertat promoure la participació de tots els infants durant els espais de conversa almenys una vegada.			

Graelles d'observació de cara els infants

Atenció i implicació abans i durant la lectura			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Fan hipòtesis sobre què podria tractar el llibre.	X		
Mantenen l'atenció visual cap al llibre o cap a la mestra durant la lectura.	X		
Escolten en silenci sense interrompre la lectura.	X		
Responen a estímuls del conte i participa en la narració en el moment en què es demana.	X		
Observacions:			

Participació en la conversa literària	

Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Demanen el to de paraula i espera el torn.	X		
Participen de manera espontània quan se li dona espai.	X		
Complementen les aportacions de la resta de companys/es.		X	
Observacions:			

Comprensió del llibre			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Expliquen què passa a la història.	X		
Recorden un esdeveniment important del conte i/o l'aspecte central que es repeteix.	X		
Observacions:			

11.4.5. Graelles d'observació de l'activitat 5

Graelles d'observació de la pròpia pràctica

Organització del temps			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
La mestra verbalitza l'estructura de la sessió de manera que tots els infants sàpiguen en tot moment què es farà.	X		
La mestra segueix aquesta estructura temporal.	X		
La mestra se cenyeix al temps previst.	X		
Observacions:			

Interacció entre l'estudiant i els infants			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Utilitza un llenguatge clar, proper i adaptat al nivell dels infants.	X		
Formula preguntes que promouen el pensament dels infants.	X		
Narra el llibre de manera que fomenti l'interès i la curiositat.	X		
Escolta de manera activa les aportacions dels infants i promou que la resta afegeixen la seva opinió.	X		
Observacions: L'ús del llenguatge acompanyat de gestualitat ha facilitat la comprensió de l'alumnat amb més dificultats. Ha resultat interessant el moment de la conversa final, en què un cop identificat que l'eriçó incubava una castanya, se'ls ha guiat perquè relacionessin la castanya amb la seva estació de l'any, la tardor, i el seu origen natural. Així i tot, hauria estat convenient anomenar explícitament el castanyer per enriquir el vocabulari dels infants.			

Graelles d'observació de cara els infants

Atenció i implicació abans i durant la lectura			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Mantenen l'atenció visual cap al llibre o cap a la mestra durant la lectura.	X		
Respecta el torn dels infants mentre representen la lectura.	X		
Escolta en silenci sense interrompre la lectura.	X		
Observacions:			

Participació en la conversa literària			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades

Demanen el to de paraula i espera el torn.	X		
Participen de manera espontània quan se li dona espai.	X		
Complementen les aportacions de la resta de companys/es.		X	
Observacions:			

Comprensió del llibre			
Indicadors observables	Sí	No	A vegades
Expliquen què passa a la història.	X		
Recorden un esdeveniment important del conte i/o l'aspecte central que es repeteix.	X		
Observacions:			

11.5. Annex 5: Transcripció de les sessions

Al llarg de les cinc sessions, en el moment en què els infants es col·locaven en dues fileres, en alguns casos, els vaig recol·locar de manera estratègica per evitar combinacions que solen generar distraccions. A més, durant cadascuna de les sessions vaig mantenir el contacte visual amb cadascun per fer-los sentir presents i connectar-hi. Al mateix temps, vaig reforçar les narracions amb gestos, expressions facials i variacions en el to de veu per fer el relat més dinàmic i atractiu.

11.5.1. Transcripció de l'activitat 1

En primer lloc, es va organitzar els infants en dues fileres i es va contextualitzar el motiu pel qual havia tornat a l'escola, comentant-los que aquesta vegada les propostes que se'ls havia preparat consistien en una sèrie de llibres per llegir, així com hi aniria quatre dijous més, amb l'objectiu que el grup pogués donar-li un sentit a les propostes d'activitat. El fet d'explicar la continuïtat de les sessions durant els pròxims dijous va ser amb l'objectiu de despertar l'interès envers les lectures preparades.

Tot seguit, es van establir unes normes de funcionament de manera conjunta, posant èmfasi en la importància d'aixecar el braç a l'hora de parlar i de no interrompre quan algun company/a està intervenint. Aquest consens perseguia la implicació directa dels infants en el clima de l'aula i el foment de la seva corresponsabilitat, ja que és un grup que requereix recordatoris constants per al bon funcionament de la sessió.

En la presentació del llibre i l'autor, mitjançant gestos, es va donar peu a la participació espontània perquè llegissin el títol ells mateixos, seguit d'un temps d'observació de la portada, a fi que els infants formulessin hipòtesis, un pas previ per activar la imaginació i establir un punt de comparació amb el desenllaç real de la història a la conversa final.

Durant la lectura en veu alta, es varen introduir pauses estratègiques per fomentar la participació i aprofundir en els temes del llibre amb les preguntes planificades. Al mateix temps es va haver d'anar interrompent la lectura per reconduir els infants que es distreien fent-los esment o bé captar la seva atenció mitjançant gestos perquè focalitzessin la mirada cap a les il·lustracions. Finalment, l'activitat es va tancar a través d'una conversa literària amb l'objectiu d'identificar l'estructura del llibre (inici, nus i desenllaç), així com per contrastar les hipòtesis inicials sobre la temàtica i treballar la comprensió lectora. Això no obstant, els infants van començar a explicar com els agrada que els tractin i com intenten solucionar els seus problemes. En els moments d'intervenció sense torn de paraula, es va aplicar el reforç positiu i el modelatge com a eines per incentivar el respecte i consolidar els hàbits comunicatius establerts a l'inici de la sessió. No obstant això, també es va utilitzar el gest com a modelatge perquè l'infant ho reproduís.

11.5.2. Transcripció de l'activitat 2

En entrar a la biblioteca, es va demanar als infants que es col·loquessin en dues fileres per tal d'iniciar la sessió recordant el motiu de la meva presència, una estratègia orientada a despertar el seu interès i situar-los en l'activitat. Tot seguit, de manera conjunta, es varen recordar les normes pactades durant la setmana anterior, amb la finalitat de seguir un fil conductor i implicar-los en la corresponsabilitat de mantenir un clima d'aula de calma.

A continuació, es va presentar el llibre i l'autora, mostrant-ne la portada i donant peu, amb l'expressió facial i indicant amb el dit, perquè llegissin el títol ells mateixos. Un cop llegit el títol es va donar un temps perquè observessin la portada i formulessin hipòtesis sobre la història, buscant així augmentar la seva motivació i implicació. Arribats a aquest punt, se'ls va anticipar que la dinàmica seria diferent respecte a l'anterior, a fi de preparar el grup per al canvi de metodologia. Se'ls va

explicar que la lectura es recolzaria en l'ús de titelles representades per ells. L'ús de titelles respon a l'objectiu d'interioritzar la seqüència narrativa i el vocabulari de manera lúdica, a l'hora de fomentar el joc simbòlic i la corresponsabilitat en requerir coordinació i respecte pels torns.

Per portar a terme la representació, es van demanar cinc voluntaris per sortir al davant i, posteriorment, es varen repartir titelles d'ocells a la resta d'infants perquè representessin els personatges secundaris, malgrat que al seu lloc. El fet que tots disposessin d'un titella garantir que tothom tinguessin oportunitat de participar-hi i ningú se sentís exclòs de la història. Abans de començar la primera lectura, es va fer una relació entre els personatges de la portada i els personatges que tenia cadascun dels cinc voluntaris perquè cada infant comprengués el seu torn d'intervenció, promovent així la seva corresponsabilitat en el relat. Després d'acabar aquesta primera lectura, malgrat que entrava dintre de la programació, els infants van mostrar interès a tornar-la a reproduir, de manera que no va ser necessari prendre la iniciativa. El fet de fer la lectura i representació dues vegades responia a l'objectiu que a la primera lectura els infants es familiaritzessin amb els personatges i el fil conductor de la història, mentre que en la segona, després de redistribuir els rols a petició dels infants, la representació adquirís més complexitat, tant que en aquesta segona representació, els infants ja sabien com actuar i alguns, fins i tot, van integrar els diàlegs mentre interpretaven el seu rol.

Finalment, per tancar l'activitat, els infants van tornar al seu respectiu lloc deixant els titelles a terra, a petició de la mestra per evitar distraccions i garantir un diàleg fluid durant la conversa final, assegurant així un espai de reflexió compartida envers l'estructura repetitiva del llibre, els personatges, quin motiu podria moure els personatges principals a portar a terme aquelles accions…

11.5.3. Transcripció de l'activitat 3

En entrar a la biblioteca, els infants es van col·locar automàticament en dues fileres i es va contextualitzar la proposta, tot remarcant que la dinàmica seguiria la mateixa metodologia que la setmana anterior, fet que permet que els infants fossin conscients que tornarien a utilitzar titelles durant la lectura del llibre, i que se sentissin segurs amb la metodologia. Un cop situats, es va realitzar un breu recordatori de les normes de funcionament consensuades prèviament i, tot seguit, es va presentar el llibre mostrant-se la portada per donar peu a què ells mateixos llegissin el títol i fer-los partícips.

Atès que el llibre comptava amb vint personatges, s'ha garantit que tots els infants disposessin d'un titella, assegurant que tots participessin de manera activa. Durant la lectura i la representació, va ser

necessari reconduir l'atenció d'alguns infants, fos mitjançant el llenguatge gestual o anomenant-los pel seu nom, perquè mantinguessin la seva atenció en el llibre i sabessin el moment precís en què havien d'intervenir. Tot i que entrava dintre de la programació, no es va portar a terme la segona lectura, ja que el grup estava massa dispers així com mostraven signes de fatiga, de manera que es va fer que els infants guardessin els titelles a la capsa per tancar l'activitat amb la conversa literària, a fi d'identificar els aspectes més rellevants del llibre, com ara l'estructura repetitiva, i consolidar la comprensió i identificació dels elements que donaven pas a anticipar la repetició.

11.5.4. Transcripció de l'activitat 4

Una vegada asseguts, es va procedir a la presentació del llibre i de l'autora, tot donat peu a què llegissin el títol del llibre. Tot seguit, se'ls ha explicat que, a diferència de les dues sessions anteriors, en aquest cas, la lectura no es recolzaria en la representació amb titelles. Aquest aclariment metodològic es va realitzar perquè els infants fossin conscients de la dinàmica de la sessió i promoure un ambient de calma. Tot seguit, es va oferir un temps per observar la portada i formular hipòtesis amb l'objectiu de motivar el grup, captar la seva atenció i establir una base per al contrast d'idees al final de la sessió.

Durant la lectura en veu alta, es van introduir pauses estratègiques a fi que els infants participessin activament dins del relat. En aquest sentit, el grup va tenir l'oportunitat d'intervenir activament "ajudant" a trobar les joguines que la protagonista necessitava, fet que pretenia mantenir la connexió amb la història.

Finalment, per tancar la sessió es va portar a terme la conversa literària, en què es va centrar en la identificació de l'estructura lineal de la història, en la reflexió sobre les vivències del personatge principal i en el contrast de les hipòtesis inicials, consolidant així la comprensió lectora.

11.5.5. Transcripció de l'activitat 5

Un cop a la biblioteca i amb els infants situats en dues fileres, se'ls va comunicar que el projecte arribava a la seva fi, per tal de fer-los conscients que aquell dia seria l'últim llibre que veurien i per anticipar el comiat. Tot seguit, es va proposar un recordatori conjunt de tots els contes treballats durant les setmanes anterior, a fi de comprovar què recordaven i si eren capaços de sintetitzar-ne les històries.

A continuació, se'ls va comunicar que la narració seria diferent, anticipant-los que aquesta no seria mitjançant el conte, sinó a través de titelles representades per mi, amb l'objectiu d'emfatitzar que calia fixar-se molt en els titelles per seguir el fil de la història. De manera que una vegada presentada la metodologia de la sessió, es va fer la representació de la història mitjançant els titelles.

Per tancar l'activitat, es va donar pas a la conversa literària a fi d'identificar-ne l'estructura i reflexionar sobre la trama; què succeeix a la història, per què l'ou del protagonista no donaria fruit a cap cria i què era en realitat. Els infants van saber perfectament que no era un ou sinó una castanya i, abans d'acabar la conversa, es van interessar en saber d'on prové aquesta llavor. Com a cloenda del projecte, es va preguntar als infants quin conte els va agradar més i per què, i es va finalitzar la sessió amb un comiat amb una abraçada.

11.6. Annex 6: Certificat d'assoliment del curs "Eines i recursos per realitzar el teu TFG en Educació"

CERTIFICAT

Carrasco Jiménez, Ana Huifen

ha superat satisfactòriament el curs virtual:

Eines i recursos per realitzar el teu TFG en Educació [MO81030]

Durada del curs:	8:00 hores
Qualificació obtinguda:	9,25

Curs acadèmic 2025-2026

Certificat emès pel Servei de Biblioteques UAB en data 16 de novembre 2025

Figura 1. Certificat d'assoliment del curs "Eines i recursos per realitzar el teu TFG en Educació".